

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

YOLCU BERABERİ EŞYA KAPSAMINDAKİ SATIŞLAR

ÖNCE ÖDE; SONRA İADE !

- Türkiye'de ikamet etmeyen yolcuların satın alarak Türkiye dışına götürdükleri malların teslimi anında **Katma Değer Vergisi tahsil edilir.**
- Gümrükten malın çıkışı anında fatura veya belgenin ibrazında tahsil edilen **Katma Değer Vergisi iade olunur.**
- İstisna, **verginin önce tahsil edilip,** malın yurtdışına çıkarılmasından **sonra iade edilmesi** şeklinde uygulanır.
- Buna göre, satış sırasında düzenlenen faturada toplam mal bedeli üzerinden KDV hesaplanıp ayrıca gösterilir ve söz konusu KDV bedeli satıcı tarafından alıcıdan tahsil edilir.
- Bu vergi, ilgili dönem beyannamesinde genel esaslar çerçevesinde beyan edilir, beyan edilen bu tutar nedeniyle beyannamede “**Ödenmesi Gereken KDV**” çıkmış olması halinde söz konusu KDV satıcı tarafından ödenir.

YOLCU BERABERİ EŞYA SATIŞLARI KİMLERE VE KİMLER TARAFINDAN YAPILIR?

- Söz konusu istisnadan,
  - Türkiye'de ikamet etmeyen ve satın aldığı malı yurtdışına götüren yabancı uyruklu alıcılar,
  - Yurtdışında ikamet eden ve buna dair o ülke resmi makamlarından alınmış ikamet tezkeresi veya bu mahiyette bir belgeye sahip olan Türk uyruklu alıcılar, faydalanabilir.
- Yolcu Beraberi Eşya Satışları;
  - Vergi dairesinden konuyla ilgili "İzin Belgesi" almış gerçek usulde KDV mükellefleri ile
  - Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile satış yapmaya imkân sağlayan "İstisna İzin Belgesi" alan mükellefler, tarafından yapılabilir.

HANGİ MALLAR YOLCU BERABERİ EŞYA SATIŞLARINDA TESLİM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLİR?

- 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli I sayılı listede yer alan mallar hariç, yolcu beraberinde götürülebilecek;
  - Her türlü mal teslimi için uygulama kapsamında işlem yapılabilir.
  - Hizmet ifalarında ise bu kapsamda işlem yapılması mümkün değildir.
- Alıcının, istisna kapsamında satış yapabilen satıcılardan aldığı malların faturada gösterilen bedelleri toplamının KDV hariç 100 TL'nin üstünde olması halinde istisna uygulanabilir. Diğer bir deyişle, KDV hariç 100 TL'nin altındaki satışlarda yolcu beraberli eşya satış rejiminden yararlandırmak mümkün değildir.
- Bu toplama, aynı faturada yer alan birden fazla mal çeşidi dâhildir.

FATURANIN DÜZENLENMESİ VE SONRAKİ SÜREÇ

- Satıcı, istisna kapsamındaki satışları dolayısıyla düzenleyeceği **faturaya;**
  - **Alıcının pasaport türü ve numarası, Türk uyruklular için ayrıca yabancı ülkede ikamet ettiklerini gösteren belgenin tarih ve numarasını,**
  - **Alıcının banka şubesi ve hesap numarasını,**
  - **Satıcının bu iadeler için hesap açtırmış olması halinde banka şubesi ve hesap numarasını,** yazmakla yükümlüdür.
- Yolcu Beraberi Eşya Satışlarında fatura **4 (dört) nüsha** olarak düzenlenir ve ilk 3 (üç) nüshası alıcıya verilir.
- **İadenin gümrükteki banka şubesinden yapılmasını isteyen satıcı, fatura ile beraber alıcıya bir çek verir.** Bu çekte faturanın tarih ve numarası ile birlikte faturada gösterilen KDV tutarı TL olarak yer alır. Çek, gümrükteki banka şubesine ibraz edildiğinde TL tutarının karşılığı döviz (Dolar, Euro vb.) cinsinden alıcıya nakden ödenir. Alıcının kabul etmesi halinde iadenin TL cinsinden de yapılabilmesi mümkündür. Söz konusu çekin üzerinde, Türkiye’de ikamet etmeyen yolculara KDV iadesi dışındaki işlemlerde kullanılmayacağı ve ciro edilmeyeceğine ilişkin şerh bulunur.

FATURANIN DÜZENLENMESİ VE SONRAKİ SÜREÇ

- Usulüne uygun olarak düzenlenmiş çek, **fatura ile birlikte gümrük memuruna onaylatıldıktan sonra** gümrükteki banka şubesine verilir. Onaylı çeki alan banka görevlisi onaylı faturayı gördükten sonra çekte yazılı tutarı, alıcının talebine göre döviz veya TL cinsinden nakden öder. **Banka şubesi bir ay içinde yaptığı ödemeleri, izleyen ayın 10'uncu gününe kadar satıcıya her çekin tarih ve numarası, faturanın tarih ve numarası ile ödeme tutarını içeren bir dekont ile bildirir.**
- İadenin gümrük çıkışında ödenmesinin mümkün olmaması veya alınmak istenmemesi halinde, **alıcı malın çıktığını gösteren onaylı faturayı çıkış tarihinden itibaren üç ay içinde satıcıya gönderir.** Satıcı iade tutarını, faturayı aldıktan sonra en geç 10 gün içinde alıcının banka hesabına veya adresine havale eder.
- **İade tutarını 10 gün içinde göndermeyen satıcının izin belgesi iptal edilerek daha sonra Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara tanınan istisna kapsamında satış yapmalarına izin verilmez.**

FATURANIN DÜZENLENMESİ VE SONRAKİ SÜREÇ

- Alıcının, onaylı fatura nüshasını çıkış tarihinden itibaren üç ay içinde satıcıya elden getirmesi halinde, iade tutarı satıcı tarafından nakden ödenir. Çek düzenlendiği hallerde fatura ile birlikte onaylı çek de satıcıya verilir.
- Satıcı, istediği takdirde iade tutarını alıcıya satış sırasında avans olarak ödeyebilir. Bu durumda, satış faturasına iade tutarının avans olarak ödendiğine dair şerh düşülür. Avans olarak ödenen tutarın iade edilmiş sayılabilmesi için satın alınan malın fatura tarihinden itibaren üç ay içinde yurtdışına çıkarılması ve onaylı faturanın çıkıştan sonra bir ay içinde satıcıya gönderilmesi zorunludur.
- İadenin, Gelir İdaresi Başkanlığından "Yetki Belgesi" almış aracı firmaların organizasyonu altında yapılması da mümkündür. Bu durumda, aracı firmanın anlaştığı satıcılardan satın alınan mallara ilişkin KDV, önceki bölümlerde belirtilen sürelerle bağlı olarak, aracı firmalar tarafından alıcıya iade edilir.

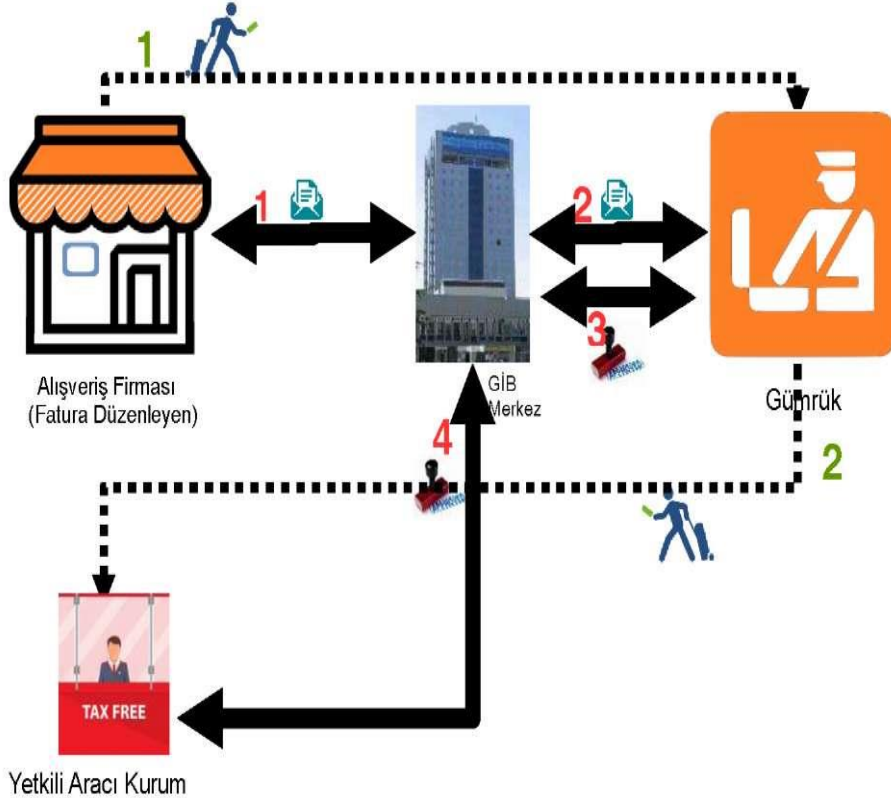
FATURANIN DÜZENLENMESİ VE SONRAKİ SÜREÇ

- Yetki belgeli aracı firma ile sözleşme yapan satıcı, **Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara yapacağı satışta kullanacağı fatura-çeki dört nüsha olarak düzenleyip aslı ile iki örneğini alıcıya verir.**
- Alıcı gümrük çıkışında elindeki fatura-çek aslı ve örneklerini ilgili gümrük görevlisine onaylatır, aslını muhafaza eder, diğer iki örneğini görevliye bırakır.
- **İade, alıcıda kalan onaylı fatura-çek aslı ile yapılır.** Aracı firma **iade işleminden sonra fatura-çeki satıcıya göndermez ve 213 sayılı Kanunun muhafaza ve ibraz hükümlerine göre saklar. Ancak bir ay içinde yaptığı iadeler için bir icmal düzenler, izleyen ayın ilk 15 günü içinde ilgili satıcıya gönderir.** Bu icmalde; iadeye esas olan fatura-çekin tarih ve numarası, iadeye esas olan KDV tutarı ve iade tarihi yer alır, aracı firmanın kaşesi tatbik edilir ve firma yetkililerince imzalanarak onaylanır.
- **İstisna**, Türkiye’de ikamet etmeyen alıcı adına düzenlenen ve ilgili **gümrük müdürlüğü tarafından onaylanan satış faturasının fotokopisi veya listesi ile tevsik edilir.**
- İadenin **yetki belgeli aracı firmalar** tarafından yapılması halinde istisna, **bunların gönderdiği icmallere ile ödeme belgelerinin onaylı örnekleri ile tevsik edilir.**

YOLCU BERABERİ EŞYA E-FATURA UYGULAMASI

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesi kapsamındaki mal ihracı ve yolcu beraberı eşya ihracı (Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satışlar) kapsamında fatura düzenleyecek olanlar, bahsi geçen faturalarını 01/7/2017 tarihinden itibaren e-Fatura olarak düzenleyeceklerdir.

- Yolcu beraberı eşya ihracının elektronik gerçekleştirimi, kullanılan e-fatura formatının ek bilgilerle desteklenmiş ve özelleşmiş halinin aşağıda tariflenen iş akışı ile yapılmasıdır.
- Uygulamayı kullanarak fatura düzenlemek isteyen mükellefler; e-fatura sistemine kayıtlı olmalıdır,
- Düzenleyecekleri yolcu beraberı eşya ihracı faturalarının alıcı bilgilerine ilaveten Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bilgilerine de yer vereceklerdir.
- Düzenlenen faturalar onay için Gümrük çıkış memurunun ekranına düşecektir,
- Onaylanan faturalar ile ilgili uygulama yanıtı vergi iade ödemesi için ilgili yetki belgeli aracı kurumların sistemine düşecektir.

YOLCU BERABERİ EŞYA E-FATURA UYGULAMASI

Yolcu beraberli eşya faturalarının elektronik ortamda işleyişi için gerekli 5 farklı rol vardır.

- **Fatura Düzenleyen**
  - **Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB)**
  - **Merkez**
  - **Yetkili Aracı Kurum**
  - **Türkiye’de İkamet Etmeyen Yolcu**
-
- **FATURA DÜZENLEYEN**; standarda uygun olarak oluşturulan elektronik faturayı düzenleyen, uygulamaya özel entegratör, entegrasyon veya GİB portal yöntemi ile dahil olmuş gerçek ya da tüzel kişiliktir.
    - **e-Faturayı ve sistem yanıtını**;
      - Oluşturmaya imkân verir/oluşturur,
      - Elektronik olarak imzalar veya Mali Mühür ile onaylar,
      - Saklar,
      - Faturayı iletir,
      - Yolcu beraberli eşya ihracı için faturada gereken ek bilgileri sağlar.
    - **Merkez’den gelen uygulama yanıtını ve sistem yanıtını**, alır, veri aktarım protokolü ile belirtilen veri kurallarına uygunluğunu denetler, işler, elektronik imza veya mali mühür doğrulaması yapar ve saklar.

YOLCU BERABERİ EŞYA E-FATURA UYGULAMASI

- **GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI;** Gelen yolcu beraberli eşya ihracı faturasını, sorgular, fatura bilgilerini ve alınan malı kontrol eder, faturayı onaylar. GTB Sisteminde bir sorun yaşandığında e-faturaların kağıt çıktılarını kaşe ile onaylayıp sistem tekrar çalışır olduğunda sistem üzerinden onayını yapar. Onaylanan her fatura için ilgili yetki belgeli aracı kuruma uygulama yanıtı gönderilir.
- **MERKEZ;** Faturaların elektronik belge olarak düzenlenmesi, elektronik olarak imzalanması veya Mali Mühür ile onaylanması, saklanması, iletilmesi ile fatura bilgilerinin veri standartları ve formatına uygun biçimde aktarılması ve muhatabı tarafından alınmasına ilişkin belirlenen usul ve esasları uygular ve denetler. Merkez, uygulama ile ilgili her adımda loglama yapar.
- **YETKİLİ ARACI KURUM;** Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara KDV iadesi yapmak üzere yetki belgesi almış aracı firmalardır. E-Fatura kapsamında; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından gümrük memuru aracılığıyla gönderilen uygulama yanıtını alır. Uygulama yanıtı içindeki bilgileri kontrol ederek yolcuya KDV iadesi ödemesi yapar.
- **TÜRKİYE'DE İKAMET ETMEYEN YOLCU;** Aldığı malların KDV iadesini alabilmesi için fatura düzenleme ve pasaport ile isim bilgilerini fatura düzenleyene verme zorunluluğu vardır. GTB onayından sonra yetkili aracı kurumdan iadesini alabilir.

E-FATURA UYGULAMASINA İLİŞKİN SEÇME SORU VE CEVAPLAR

İhracat veya tax-free faturası düzenliyor olmak e-fatura kayıtlı kullanıcısı olma yükümlülüğü getirir mi?

- İhracat veya tax- free faturalarının e-fatura olarak düzenlenip gönderilmesi yalnızca e-fatura kayıtlı kullanıcısı olanlar için 1/7/2017 tarihinden itibaren zorunludur. E-fatura uygulamasına girme zorunluluk şartlarını taşımayan ihracat veya tax free faturası düzenleyen mükellefler bu tarihten sonra da matbu (kağıt/e-Arşiv) fatura düzenlenmeye devam edecektir.

Mevcut e-Fatura entegrasyonu olan bir mükellef sadece TaxFree faturalar için özel entegratör kullanıp diğer faturalar için entegrasyon kullanabilir mi?

- Hayır, e-Fatura uygulaması bir bütündür ve yalnızca bir yöntem ile uygulamadan yararlanılabilmektedir.

Yabancılara Özel fatura düzenlenmesi de ihracat kapsamındaki e-fatura olarak mı düzenlenmelidir?

- Özel fatura düzenlenmesi durumu sadece bavul ticareti uygulamasında vardır. Özel fatura diye adlandırılan uygulama fatura ve GÇB'nin tek belgede birleştirilmiş halidir. Belgenin hukuki yapısında bir değişikliğe gidilmediği sürece uygulama eskiden olduğu gibi işlemeye devam edecektir.

E-FATURA UYGULAMASINA İLİŞKİN SEÇME SORU VE CEVAPLAR

İhracat için e-Fatura kesildikten sonra vergi iadesi vade kapanışına istinaden geldiği için oradaki entegrasyon nasıl olacak? Kabul geldiğinde fatura tarihi vade tarihi mi olacak?

- Kabul yanıtı fiili ihracat (intaç) gerçekleştiğinde dönecektir. Kabul yanıtının içinde fiili ihracat tarihi bilgisi yer alacaktır.

İhracat faturaları kim tarafından nasıl reddedilecek, tek pencere sisteminden mi?

- Tescil öncesinde mükellef tarafından red mekanizması tetiklenebilir, tescil sonrasında ise Gümrük Ticaret Bakanlığı tarafından reddedilecek. Tescil öncesi ret mekanizmasında, 23 haneli referans numarasını iki kaynaktan temin edebilecektir. Gelen sistem yanıtı içeriğinden ya da Gümrük Ticaret Bakanlığının sunduğu portal üzerinden fatura numaraları veya tarih aralığından faturalar ve referans numaraları sorgulanabileceği gibi reddedebilecektir de.

YOLCU BERABERİ EŞYA SATIŞLARINDA KDV İADESİ

- Yolcu beraberi eşya kapsamında Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplayarak yapılan satışlardan kaynaklanan **iade taleplerinde,**
  - **Standart iade talep dilekçesi,**
  - **Gümrükçe onaylı satış faturası veya fatura/çek aslı ya da onaylı örneği** (iadenin yetki belgeli aracı firma tarafından yapılması halinde bu firmaların gönderdiği icmaller ile ödeme belgelerinin onaylı örnekleri),
  - **İadenin talep edildiği döneme ait indirilecek KDV listesi,**
aranılır.
- Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satışlardan kaynaklanan **mahsuben iade talepleri,** yukarıdaki belgelerin ibraz edilmiş olması halinde miktarına bakılmaksızın **vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirilir.**
- Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satışlardan kaynaklanan ve 5.000 TL’yi aşmayan nakden iade talepleri vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirilir. İade talebinin 5.000 TL’yi aşması halinde aşan kısmın iadesi, vergi inceleme raporu veya YMM tasdik raporuna göre yerine getirilir.

KONUVA İLİŞKİN MEVZUAT DÜZENLEMESİ

- 13.01.2018 tarih ve 30300 sayılı Resmi Gazete’de Ekonomi Bakanlığınca yayımlanan TÜRKİYE’DE İKAMET ETMEYENLERE ÖZEL FATURA İLE YAPILAN SATIŞLAR HAKKINDA TEBLİĞ (İHRACAT: 2003/3)’DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (İHRACAT:2017/9) ile;
  - Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde yer alan Türkiye’de İkamet Etmeyenlere Özel Fatura ile Yapılan Satışlar (Bavul Ticareti) ile **Yolcu Beraberi Eşya (Türkiye’de İkamet Etmeyenlere KDV Hesaplanarak Yapılan Satışlar) kapsamında fatura düzenlenmek suretiyle yapılacak satışlar**; fatura kapsamı eşyanın yurt dışı edildiğinin tespiti amacıyla faturanın ilgili gümrük idaresinde onaylatılması kaydıyla, 6/6/2006 tarihli ve 26190 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İhracat Yönetmeliğinin 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine istinaden **ihracat olarak kabul edileceği**,
  - Yukarıda belirtilen faturaların, ilgili gümrük idaresine ibrazından önce veya gümrük idaresine onaylatılmasını müteakiben **İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine de onaylatılması halinde, Belgesiz İhracat Kredisi, Dahilde İşleme İzni, Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi ile ilgili işlemlerde gümrük beyannamesi yerine kabul edilecekleri**,
  - **Fatura muhteviyatı ihracatın, faturayı düzenleyen firmaya ait ihracat taahhütlerine sayılacağı gibi**, fatura üzerinde unvanı kayıtlı olması halinde, **imalatçı firmaya ait ihracat taahhütlerine de sayılacağı**,
  - Ancak, **deri ve deri mamülleri dışındaki tekstil ve konfeksiyon ürünleri satışına ilişkin faturaların Dahilde İşleme İzni ile Dahilde İşleme İzin Belgesi ihracat taahhüdüne sayılmayacağı**, yönünde düzenlemelere yer verilmiştir.

Söz konusu faturaların **ihracat teslimi sayılabilmesi için “Mal bedeli dövizlerin**, aracı banka veya özel finans kurumlarına satılarak **döviz alım belgesi düzenlenmesi**” şartının kaldırılarak, Tebliğe eklenen geçici madde ile 13.01.2018 tarihi öncesinde düzenlenen faturalar için de düzenlemenin güncel şeklinin geçerli olacağı, yani döviz alım belgesi aranılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.